

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Félévre . . . 3 — —
 Negyedévre . . . 1 — 50 „
 Egy órára . . . — „ 50 „
 Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
 PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám
 (Nadosy-féle ház)
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó föl-
 táások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Szerkesztői iroda:
 PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám,
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény
 intézendő.
 —
Kéziratok vissza nem adtnak
 —
Hirdetések
 a kiadóhivatalban vétetnek föl.
 Előfizetések elfogadtnak még
 valamennyi könyvkereske-
 désben.

Egyes számok kaphatók:

Weidinger N. utoda Domján I., Valentia K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utca), Hochrein József és fia (Széchenyi-tér) Böhm Manó (fő-utca), papir- és könyvkereskedéseiben
 Mindezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

Ki a hibás — ki a felelős?

(H.) A városnak nincsen szerencséje az építkezéseivel. Elkezdve a legnagyobb kaszárnyától a legkisebb temetői házig, nem volt egy épülete sem, melyen a baklövésnek, kirívó hibáknak, sőt még közveszélyes építkezési rendszernek is egész sorozatával ne találkoztunk volna.

A város valamennyi épülete — műnyelven szólva — „fuser-munka.” Mind egyiknek már az alap lerakásánál volt valami hibája; mind egyik óriási pénzbe került s az eredetileg megszavazott összeg mégis soha sem volt elég, s mikor a költség pótlását is megszavazta a város képviselőtestülete, akkor mégis csak azt látta a város, hogy a rengeteg pénz fölémészett épület nem felel meg a czél-
 nak, azonfölül rosszul van építve s pótlások szükségese — majd minden évben — a mik ismét óriási összegeket nyelnek el.

De ne koczogjunk a már nagyon is lejárt uton; hiszen majd minden közgyűlésnek kijut abból a szerepből, hogy egy-egy ilyen témán rágódják, bosszuságára a város javán munkálkodó bizottsági tagoknak és elkeseredésére a város adófizető közönségének, mely méltán türelmét vesztheti már a miatt, hogy keservesen kiszorított pénzt így pocseköljék haszonvehetlen épületekre.

Közelebb fekvő esetre akarjuk ráirányítani a közfigyelmet, ha ugyan ez már amugy is nem lenne odairányítva.

Az Ágoston-téren, ezelőtt öt estendő-

vel — nagy népiskolát építtetett a város. Az építést Köröstyös Imre pécsi vállalkozó teljesítette 65 ezer forintért. Hogy helybeli iparos kapta meg a megbízást, azt mindenki megnyugvással fogadta, mert hiszen e tekintetben kis adag patriotizmus nem árt s ez — a mennyire keresztül vihető — dicseretes elve is a városnak. Hanem a patriotizmus ez alkalommal — nem is első esetben — nagyon is megboszlata magát. Nem szólnak e helyen azokról a sarkalatos baklövésekről, melyek a most említett épület emelésekor fölmerültek s melyeknek még maig is kirívó nyomai szemmel láthatók; csupán arra a körülményre szoritkozunk, mely ez idő szerint a közmegebotránkozásnak lón földidézója.

Most, öt estendő múltával, az eddig szemmel nem látható hiba került napfényre. Hogy bűnnek nevezük-e vagy tudatlanságnak, a mi e hibát okozta — ezzel mindaddig nem foglalkozhatunk, míg ez irányban a vizsgálat — tárgyilagos vizsgálat — ki nem deríti a szándékos-ságot vagy a tévedést. A hiba az, hogy az épület emeletén, **vas-szerkezet** helyett, **fa-szerkezetet** alkalmaztak; hogy a fa-szerkezetre túlságosan fölösleges, építések ítélete szerint meg nem engedhető mennyiségű földrétegeket hordtak; hogy ez a nagy mennyiségű földréteg nedves volt. A fa-szerkezet ily körülmények között — habár a használt fa-anyag, mint ezt az építkezés alkalmával konstatálták, a legjobb — nem felelhetett meg a czél-
 nak; a fa a nedves föld alatt rothadni s most

öt év után roskadni kezdett. Az épület tehát most, az iskolaév megkezdésekor, egyelőre irgalmatlanul alá kellett polcolni, az iskolaév végével pedig az egész faszerkezetet vaskonstruksióval kell fölcserélni, a mi hogy ismét tetemes költséget okoz, az érthető.

A költségek fölemlítésekor az az első kérdés: ki a hibás? A város mérnöke-e? — ki a fakonstruktziót javasolta. Az építészeti bizottság-e? A városi közgyűlés-e? — mely két fórum ezt a konstruktziót megszavazta. Az építkezésre fölügyelő városi közgyűlés-e? — a ki a fa-anyagán a hibát az építkezés közben észre nem vette. Az építés magá-e? — a ki a hibát mégis tényleg elkövette.

Bizonyára ez utóbbi. — A városi mérnök faszerkezetet javasolt ugyan, de ő nem javasolta, hogy olyan képtelen földtömegegrel terheljék meg az ő fa-szerkezetét. Az építészeti bizottság, a városi közgyűlés megszavazta ugyan a fa-szerkezetet, mert hiszen azelőtt sem építettek vassal s a fakonstruktziós házak még sem dőltek be. Az építkezésre fölügyelő városi közgyűlés meg is vizsgálta, a mérnökkel egyetemben, a használandó fa-anyagot; látta azt más is, mindenki, a ki az építkezésnél jelen volt vagy azt megtekintette: s mindenki egyértelműleg úgy nyilatkozott, hogy az anyag ép, egészséges, hibátlan s teljesen alkalmas az építkezésre. Az építő vállalkozó azonban mind e számítá-
 sokat azzal tette tönkre, hogy a szerkezetet túlságosan megterhelte nedves föld-

A „Pécsi Figyelő” tárczája.

Az anya.

— Dicseretesék a Jézus Krisztus! Adjon Isten jó reggelt! Egészségére kívánom az éjszakai nyugodalmat! Mire végzi szomszéduram?

— Mindörökké ámen! Fogadj Isten, adjon Isten! Hasonlóképen kívánom! Kanalazok szomszédasszony.

— Isten áldja az életét, meg az emberét is! — Részle legyen benne! Kertüljön előbb. Mi jót hozott szomszédasszony?

— Közönnöm szives kérdését. Mondok, meg-nézem már az Andris gyereket, akarom mondani Andrást. Két hete lesz, hogy megjött a katonaságból. Három esztendeje nem láttam. Az én szegény boldogult Pista fiam is vele szolgált volna . . . Egy örömtünk lenne kedves szomszéd uram, hej, mert nagy öröm is, ha oly derék, jó fia van valakinek.

— Dehogyan derék, dehogyan jó! Mióta haza jött, egyébb se járja, mint dinomdánom. Tudom, hogy most sincs otthon. Ma a Hattyuban virrad meg, holnap a Három rózsában kártyázik, iszik.

Kártyázik, iszik két hét óta. Az az isten verte katonaság elszakítja a munkától az ember fiát. Pedig hát nyakunkon az őszi. Azt hiszi szomszédasszony, hogy fölvaltotta a kasza András kezében a nádpálezát? Még a tarlóra sem viszi a kaplár ur az ő betyke ráncos csizmáját, persze beleakadna a sarkantyujába a ballangó. Meg a piros szipkát is leverné az akolajtó fejfája, meg azt tartja, hogy eljárnének az ökrök is a piros nadrágtól. Hát csak viselje a körökében. Az a két csillag az attiláján még nem látta a hajnali csillagot a mezőről, csak a Hattyu udvaráról. A kapitánya meglehetne kaplárnak, én a béreseim közé még közlegénynek se fogadnám. De itt jön az anyjuk. Megyek, mert sok a dolog. Istennek ajánlom!

— Isten megáldja szomszéduram! Dicseretesék a Jézus Krisztus szomszédasszony. Adjon Isten jó reggelt! Egészségére kívánom az éjszakai nyugodalmat! András itthon van-e?

— Mindörökké Ámen! Adjon Isten, fogadj Isten! Hasonlóképen kívánom! Hogy András itthon van-e? Hogy ne volna!

— No lám, lám, most panaszkodik szegény apja, hogy hát András mióta hazajött, min-

dig — hogy is mondjam: — mulat, uram boesá' kártyázik, iszik . . .

— Dehogyan kártyázik, dehogyan iszik! Rendes ember az. Az az áldott katonaság renhez szoktatja az ember fiát, meg aztán tisztasághoz. Mióta itthon van, mindig olyan, mintha skatulyából vették volna ki. Rendes tiszta ember. Hogy az apja néha morog? Én Istenem, csak talán pihenhet egy kicsit a szegény gyerek a katonaság után. Tudja e szomszédasszony, hogy kaplár lett a lelke. A kapitánya ugy szerette, kicsi hujja, hogy nem lett strázsaemester . . . No bizony! Hát hiszen mulatni mulat! Miért ne mulatna, azért fiatal; az apja is mulatott, mikor ilyen fiatal volt. Szegény jó öreg apjukom, most irigykedik a fiára. Hhaj, ilyenek vagyunk mink öregek . . . Sarkantyú pengést hallok. A fiam! . . . Engedelmet kérek, kiszaladok egy kicsit . . . Tessék időzni addig . . .

— Jó reggelt édes anyám! Hová dugták már megint azt a török-pálinkát?

— Nono fiam, csak lassabban. Odabent van a szomszédasszony, beszélni akar veled. Te rossz gyerek, te! Hát ilyenkor kell hazajárni? Hogy áll a hajad? Igazítsd meg a szipkát, gombold be az attiládat. Ne lássák meg rajtad

del, a mire nem számított sem mérnök, sem építészeti bizottság, sem közgyűlés, sem ellenőrző közeg, sem senki e világon — az építőmesteren kívül.

S hogy ez a veszedelmes földréteg miként eshetett ennyire a figyelmen kívül, annak nagyon egyszerű magyarázatja abban a sajtóságos körülményben van, amely az akkori építkezések ellenőrzését majdnem lehetetlenné tette. Öt évvel ezelőtt nem volt a városnak építési felügyelő bizottság, mely ez idő szerint szakértő tagokból állítatik össze, hanem az építésre felügyelt a városi mérnök és a gazdasági tanácsos. E két faktor pedig — miután teendőjük köre nem csak egy ilyen építkezés folytonos ellenőrzésére szorítottat, hanem száz és száz, más ügyek elintézése is rájuk várt — csak az építkezésnek szigorú terv szerint való keresztülvételét, az építőanyag minőségét vizsgálhatta fölül időről időre, a mi mellett olyan mellékesnek látszó részletekre, mint az, hogy milyen földet hordat, az építőmester az emeletet padozatának alapjára: bizony nem terjeszkedhetett ki a figyelem annyival kevésbé, mert ezt a vállalkozó bármely rövid idő alatt becsapáshozta.

Most, mióta külön felügyelő bizottság van e czelra kirendelve, természetesen más-kép áll a dolog, s most még azzal is segítettek a dolgon, hogy a gazdasági teendőket is elosztották, míg akkor az mind egy kézben lévén, az ellenőrző közeg felelősségét is szűkebbre vonták, minél fogva azt most sem szabad annyira tág körre kiterjesztenünk.

A felelősség az azon időből származó épületeket illetőleg egyedül az építő vállalkozóra nehezu: az ő lelkiismeretességére volt bízva annak idején nagyon sok minden; az ő becsületességétől függött az, hogy az egész épületen, annak minden legkisebb, legeldegottabb részében jó anyagot használt-e, vagy csak akkor, a mikor fölügyelt mellett dolgoztatott.

Az építő vállalkozó lelkiismeretére nehezülő vádon ez esetben könnyíthet az a körülmény, hogy ő esetleg jóhiszeműleg cselekedett, vagy a hiba az ő tudtán ki-

vül történt meg; mert hiszen a vállalkozó — mint azt a gyakorlat mutatja — szintén el lehet foglalva másfélől s ez idő alatt szintén csak az alkalmazottjában bízik meg, a hiba pedig egy ilyen ellenőrzetlen órában a legnagyobb könnyűséggel megeshetik.

Ez tehát, ha így áll a dolog, az építő erkölcsi reputációjának védelmére szolgál; de nem menti őt meg semmiféle bíróság előtt sem az anyagi felelősségtől, melyet — tudtunkkal — különben is elváltat.

Hogy ki a hibás? Ezt ma, mikor a vizsgálat kutató szeme elől már minden nyom elenyészett, kitűdni nem lehet; nem is fogja kitűdni senki. De, hogy ki a felelős? Arra tétevézés nélkül rámondhatja minden tárgyilagosan ítélő, hogy — a vállalkozó.

Egy dolgot még nem hagyhatunk megjegyzés nélkül. Ez odiosus ügygyel ugyanis összefüggésben áll az a kuliszatorténét, hogy a napokban a város gazdasági ügyeit végző tanácsos, a ki a most említett építkezés felügyeletével volt megbízva, beadta kérelmét nyugdíjaztatásá iránt. Eme lépés elhatározására vezető körülményekre most nem terjeszkedünk ki, ezt legközelebbi cikkünk tiszté- nek tartjuk főn; mindössze azt konstata- ladjuk, hogy e körülmény bizonyos oldalról célzatosan, ellenséges indulatból arra használják föl, hogy a vizsgálat irányát, a felelősség terhet egyenesen az akkor építésre felügyelő tanácsos személyére tereljék. Mi ezt — azok alapján, a mikkel meggyőződésünkét főnnebb tárgyilagosan és őszintén nyilatkoztattuk — az igazságos ítélet érdekében veszedelmesnek találjuk; mert a felelősséggel valóban terheltnek kikiklására s esetleg ártatlan emberek büntetés alá vonására vezet.

Mi tárgyilagosa, igazságos ítéletet követelünk! Ellenben a most említett törekvéseket férfiakhoz nem illő, közönséges emberhajszának bélyegezzük!

A közigazgatás reformja. A minisztertanács, mely a közigazgatás reformjának alapelveit fölött tanácskozik, e hó 19-én fogja ujra

összeülni, s akkor folytatni fogja a tárgyalásokat, mindaddig, míg be nem fejezi azokat. A megyei törvényhatóságokról és a közigazgatási bírásokodásról szóló két törvényjavaslatot november közepé táján fogják a képviselőház elé terjeszteni, miután november elején valószínűleg a költségvetési tárgyalás kezdődik. Ezt ebben az esztendőben elérlethetőleg be is fejezik s akkor a képviselőház már a karácsonyi szünetidő után hozzafoghat a törvényhatóságokról szóló javaslat tárgyaláshoz.

Változások a magyar miniszteriumban. O r e z y Béla br., a kiraly személye körül miniszter, a Schlossberger báróságának a bábója, hir szerint le akar mondani állásáról. Résztint egészségi állapotja, résztint privat ügyek késztetik a kilépésre, a mit még a Szapary-kabinét alakításakor meg akart tenni; de akkor Szapary sülyt helyezte arra, hogy a kabinét lehetleg a régi maradjon Most azonban elérkezettnek látja Orzcy br. — az ország már rég elérkezettnek látta — az időt a lemondásra s kétségtelen, hogy kérését teljesíteni is fogják. Utódjul ifju Sz o g y e n y - M a r i e h László külügyminiszteri osztályfőnököt emlegetik. A felhivatalos lapok azonban demantálják ezen lemondási hirt.

Eötvös Károly beszámolója. Az ország politikusainak figyelem e heten Eötvösnek, a függetlenségi párt egyik legkiválóbb tagjának körösi beszámoló beszédere irányult. Eötvös vasárnapi számolt be választóinak a mult politikai eseményeiről; kíséretében voltak: Heruan Ottó, Madarász József, Pap Elek, Lukács Gyula, Konkoly József, Heutaller Lajos, Petrich Ferenc és Szalay Karoly országgyűlési képviselők, Hegedüs Károly fővárosi ügyvéd, számos hírlapíró, és Kopácsy Viktor a veszprémi függetlenségi párt képviselőjében. Maga a beszéd egyike Eötvös legszebb politikai szövegeinek; élvezettel olvassák azok is, kik tartalmával nem értenek egyet. Szól először az általános parlamenti helyzetről, aztán a függetlenségi párt föladatairól s ezzel együtt hatalmas polemába ereszkedik Ugron Gábor ellen, azt állítva föl Ugronnak az új kiegyezésre czélzó törekvései ellenében, hogy az új kiegyezés alkut jelent, az alku pedig kölcsönös engedekekenyiséget; a független Magyarország eszméje semmi alkut és engedekekenyiséget nem tűr. Vagy megtartjuk — úgy mond — egészen ezt az eszmét, vagy megszűnt létezni.

ORSZÁG-VILÁG.

Nagy ünnepekének volt tanuja e hó 10-én Szt. László városa, Nagy-Varad. A kiraly látogatta meg ez alföldi várost, hogy a hadgyakorlatok között egy kis üdülést szerezzen magának a népével való ezen közelebbi érintkezésben. A magas vendéget a lehető legnagyobb pompával

szegyeuszemre, hogy egész éjjel oda voltál. Bizony rossz híredet viszik. Ott a tükör . . . Ugy! Most már bejöhetsz . . .

Molnar László.

Monsieur.

Ugy hívták, hogy Muszj ur, a másik nevét senki nem tudja. Vagyonai állapotáról annyit került nyilvánosságra, hogy valahol Elnaszban egy kőbányája létezik, a melyből azonban kifogyott a kő. Ezért a bányáért különben sok baja volt Muszj urnak, mert nem szabad elfelednünk, hogy volt neki egy nagybátyja is, a ki elvállalva a gyami szerepet, nem engedte, hogy tulajdon a haszontalan bányán. Ezért Muszj ur sokat boszankodott és még több levelet írt. Mindig csodálkozott rajta, hogy nem fogyatkozik el túrelme annyi fölösleges fáradság után.

Annyi volt az apai öröksége, az anyjától szenvedélyes szivet örökölt; hogy a pupját honnan szerezte, azt nem lehet eldöntené. Finom élt sátr arca volt. Az egész ember pedig bátyástól, duccostól együtt „francia“ volt egy előkelő családnál.

A mult egy kissé változatosnak mondható, a mennyiben Hamburgban hajós inas volt; Phi-

ladelphiba kerülén, egy dugógyárban foglalt el állást, kötelessége lévén a söröspalackokba szorult dugókat alkalmas eszközök kiszabadítani. Miután pár százezer dugót megmentett volna ilyenformán a további használat számára, lemondott ez állásáról s falbaragnál egy időre a nyilvános hivataloskodást, attette lakását Pekingbe, a hol pagodafestéssel foglalkozott. Biztosan nem állapítható meg, hogy hány sarkányt festett föl a szentelt falakra, csak annyit tény, hogy sokat. Egyszer azonban meglepte a vallásos áhítat s a tizes sarkányok közé fölfestette a jó Szent György lovagot, a mint dardájára szedi a szörnyeket. Ez Pekingben erímen lesae, kapott száz bambuszt a talpára s levakartatták vele az összes addig festett sarkányokat Szent György lovagostul együtt. Keserves mulatság volt, eltartott két esztendeig. Monsieur nagyon a szívére vette a dolgot és hazajött. Akkorra kifogyott a bányából a kő. Gondolkodott egy kicsit a dolgokons elhatározta, hogy eljőn Magyarországra francziának. Honfitársaitól igen sokat hallott erről az áldott országról, a melyben egyes folyókna több a hala, mint a vize, nem különben volt tudomása arról is, hogy némely erdőben, berekben az ember nyakába csurog a méz. Kívánsói volt látni

a sportnak azt a nemét is, hogyan uszkálnak a ciotenyek a zsirban.

Egy kissé máskép találta ugyan a dolgot, mint a hogy remélte, de hát Muszj urnak meg volt az a jó természete, hogy könnyen betelitalta magát a dolgokba. Beállott „franciának“, semmi egyébnek, hanem francziának. Réggel fölkelte, este lelékelt, a kető között pedig beszélt, egyebet sem kellett tennie, csak beszélni kicsi urfiuknak, nagy urfiuknak, kellett beszélnie apró vad históriákat kannibálokról, a kik megesezik a missionariust szentigéstül, hottenotokról, a kik a missionariusknál jobbnak tartják az agyagot s nemokára fölfrustokolják a földet.

Egyáltalában vig ficzkó volt a Muszj ur; hanem egyszerre csak oda lett a vigsága. Elvitte az ördög. Ez a dolog pedig akkor történt, amikor megtanulta magyarul ezt a szót: szeretlek. Szórol szára így: szeretlek.

Az alany az egyes szám, első személy, a tárgy szintén az egyes szám, de határozottan a második személy.

Az elsővel már némileg megismerkedett a nyajas olvasó, következnék most a második személy, de le kell tennie arról, hogy méltóképpen maga elé képzelhesse, lévén az egy pacsirta, a

fogadták, az uralkodó mindentit az iránta való szeretet és hűség jeleivel találkozt. A város összes testületi, a különböző állásnak és vallásnak képviselői tisztelegtek nála ez alkalommal, melyek mindegyikének üdvözölő beszédére adott válaszában tudott valami tartalmasat mondani; hol buzdított, hol intett, hol meg a különböző tereken létesítendő reformokat említette föl. Ezen válaszaiban főleg azon pontok kellett közfigyelmet, melyek a vármegyék államosításáról szóltak. Ezek szerint ő nagyon szükségesnek találja ennek mielőbb való keresztülvételét. A királylátó várost este 6 órakor hagyta el uralkodónk, s Székelyhídjára ment pár órai tartózkodásra. Tegnap reggel 8 órakor Debreczenbe ment, melynek közönsége már szinte nagy elökészülteket tett fogadtatására. A debreczeni hazafiaknak örömet csak az a minden igaz magyarra nézve kellemetlen dolog zavarta meg, hogy a király fogadására a honvédparancsnokság fekete-sárga lobogóval ékesítette föl helyiségét — de hát a honvédelmi miniszter tehet róla!

Arad városa is nagy ünnepegeknek néz elébe. Jövő hó 6-án fogják ott ugyanis az aradi vértanúk szobrát leleplezni. A szobor összes alakjai — a Hungária főalak kivételével — megérkeztek már oda, s így a kitűzött időre minden valószínűség szerint kész lesz az impozáns emlék, mely a szabadságharc hőseinek dicsőségét fogja hirdetni késő századokig. Az egyes alakokat bécsi készítőjük összeolvasztott ágyukból öntötte, s szerinte elthetetlenek.

Az elmúlt vasárnapon Déva városa szokatlan élénkségnek örvendett, a menyhíves ékor tartotta ott az Emke rendes évi közgyűlést. A gyűlés szónokai sok érdekes adatokat tártak föl az egylet működéséről s kimutatták annak folytonos emelkedését. A legközelebbi közgyűlést Marosvásárhelyen fogják megtartani.

Kolozsvárt legközelebb ismét nemzetiségi ügyek körül forgó esküdtészi tárgyalás lesz. A „Tribuna“ című lapnak román érzelmi szerkesztőjét és egyik vezérékíróját fogják kérdőre vonni magyarellenes agitációjukért. Sajnos, hogy az ilyesmire nálunk oly gyakori szükség van!

A Duna mellett fekvő városoknak az utóbbi időben ugyancsak sok bajuk van a megszaporodott vizekkel. Az ár a Duna egész hosszában napról napra nagyobbodott, s a víztükörnek nagymérvű emelkedése nem kis károkat okozott egyes helyeken a gátak kiszakítása, hidak el-

rombolása és a földek ellepése által. A Duna-gőzhajózási társaság kénytelen volt a hajózártot egy időre beszüntetni s csak tegnap este 6 órakor az ár megfogyatkozásával indult ismét gőzös Budapestről Bécsbe.

A balatonmelléki lakosoknak meg nagyon kevés a vizük. Ez képezi panaszuk tárgyát, hogy a Balaton vizét a Sióesatorna oly nagy mértékben szívja magába, hogy előbb utóbb majd nem is lehet járni hajóval a tavon. Folyamodtak is a kereskedelmi miniszterhez, hogy a Sió járó pár gabnahajó miatt ne engedje a Balatont lecsapoltatni. — A Fertő tava is nagyon megfogyott az utóbbi időben. Forrásai nem lévén képesek a forró nyarak által előidézett nagy vízpárolgást kipótolni, kerülte oly esekélyre zsugorodott össze, hogy nemsokára egyenlő rangban fog állani a Pálcsi tóval — hacsak természetesen újra nem fognak működni azok az időszi források, melyek már egy ízben újra megtöltötték a Fertőnek kiszáradt s fölcsúszott medrét.

Székesfehérvárott e hó 8-án szentelték föl Steiner Fülöp drt, Fehérvármegyének újonnan kinevezett püspökét.

A kereskedelmi bank nagy veszteséget szenvedett minap a brassói fiókja által. E fiók egyik hivatalnokától ugyanis Bukarestbe való utazása közben 25000 ezer frankot loptak el ismeretlen tettesek.

A bolgár kormány nagy győzedelmet nyert a 7-én tartott választásokon. A szobranjeba ugyanis 260 Stambulov-párti s csak 25 ellenzéki képviselőt választott Bulgária népe.

E hó közepén a m. t. akadémia négy tagja Konstantinápolyba megy tudományos buvárlatokra Vámbéri vezetése alatt.

Szerbiában a minap egy rőpiratot foglaltak le, mely keserűen kikel Milán ellen Ausztria iránt viseltetett rokonszenvéért. — Az exkirály okmányhamisításért beperelte Milán metropolitát, mert házassági ügyében két egymással homlokegyenyesen ellenkező okmányt állított ki.

HIREK.

— **(A királyi tábla lejövetele.)** Illetékes helyről azt az értesítést nyertük, hogy a decentralizált királyi táblák az összes kijelölt helyeken, s így városunkban is jövő évi szeptember 1-én kezdik meg működésüket. Ez most már bevégtett tény, és pedig azért

kötötték. Az esze elbolyongott az urfieskák mellett, keresve egy esendes kicsi fészket, a hol megpihenjen, esüdes kiesi házat, a melyben együtt élének.

Megmondottak neki, hogy a hallgatásért nem fizetik. Beszéljen és mindig beszéljen, a gyermekek úgy tanulnak meg francziául, más-képen soha.

Bizonny, minek huzzam, halasszam megmondani, hogy Muszij urtól nem is tanultak meg soha.

A dolog egy reggel történt. Odaállt merészen a lány elé s elmondotta neki a pár magyar szót, a mit megtanult:

— Juliska szeretlek! — Aztán variálta: Hát te szeretlek?

A lány kacagott esengő pacsirta hangon és a határa ütött.

Ebből mindent megértett a kis franczia. Ha szeretne, — úgy gondolta — nem ütött volna oda. Gyöngéd kis títés volt az, ha én kapom vagy te, meg se irtés és mégis jól esik.

A bolond francziája egy pár könnyesepett morzsolt el, a mint a lány után nézett és másnap reggelre a lépések alatti kis szobának nem volt lakója. Elment másfelé.

Kovács Dezső

állapodtak meg a most jelzett időpontban, mert a királyi tábla személyzetének módot akartak ez által nyújtani, hogy iskolába járó gyermekeiket a rendes időben beirathassák; a mi lehetetlen lenne azon esetben, ha — a mint két ízben tervezte volt, — hogy vagy május, vagy november hónap decentralizálták volna a kir. táblákat. A kir. táblához tartozó számvé osztályt azonban, a helyes ügykezelés ért.ében, csak 1892. január 1-én osztják át az illető táblákhoz.

— **(Lövésárlás a honvédség számára.)** A m. kir. pécsi 8. honv. huszarezred parancsnoksága a következő értesítés közvételére kérte föl lapunkat. A m. kir. pécsi 8. honv. huszarezred pótlóvárosi bizottsága az alább nevezett helyeken és időben löv.ásárlást fog tartani s végül 13-án Szigetváron. Miért is fölhívja a főtnevezett parancsnokság az érdekelteket magántenyésztőket, kiknek 4—8 éves koru 158—161 cmtr. magas, alkalmas lovak vannak, hogy azokat a kitűzött napra elővezessék. Vétel-ár 250—300 frtg; esetleg azonban magasabb áron is vásárolnak alkalmas lovakat.

— **(A szüret megkezdése.)** A város rendőrkapitányi hivatala köztudomásra hozza, hogy a folyó évi szüret megkezdése a Haviboldogasszony, Makarhagy, Csoronika, Rökus, Friebeis, Kálvária, Tettye, Csurgó és Kis-Szokók dűllökben szeptember hó 15-től; az Aranyhegy, Balics, Nagy-Szokók, alos és felső Gyűkés, Rigóder, kis és nagy Piricsizma, Lämpás, Aligvár, Gesztenyés, Bánom, Czerék, kis és nagy Meszes, Diós, a három Daindol, Kismélyvölgy, kis és nagy Póstavölgy, végül a Megyeri és nyugoti Köhidi dűllökben szeptember hó 22-től engedélyeztetik. Az oportó (portugizi) és fehér burgundi szőlő a kitett határidő előtt is szedhető, mely körülmény azonban a rendőrkapitányi hivatalban előzetesen bejelentendő. Ezen rendelet ellen vett szőlősgazdák a hivatkozott szabályrendelet 30. §-ának rendelkezéséhez képest 2—50 frtg terjedhető pénzbírlatetésben fognak marasztaltatni.

— **(A pécsi új színház terve.)** A régi katonai kórház helyére tervezett új színház tervvázlatát tudvalevőleg öt pályázó küldte be. Ezeket a terveket még csak most adják ki megbirálásra. A szüneti bizottság ugyanis esltörtökön délután, a főispán elnökelete alatt, ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a beérkezett tervvázlatok megbirálására főkérik a pécsi m. kir. államépítészeti hivatal főnökét, Kierstein építész, a helyigazniserteriumnak a színházépítés ügyeiben eljáró szakközegét, kikhez a városi főmérnök is járulna, s a szakértőköl álló bíráló bizottság aztán a magyarországi építészek és mérnökök egylete által kiküldendő szakértő elnökelete alatt a tervvázlatokat czélszerűség, biztonság, a hely jó kihasználása szempontjából s az itteni viszonyok tekintetbe vételével fogja megbirálni.

— **(Közegészség és népesedés a múlt hónap.)** A városi tiszti főorvos jelentése szerint a közegészségi állapot augusztus hónap kedvező volt; a betegedések és halálozások száma emelkedett ugyan az előző havhoz képest, de még mindig alacsony volt, mintán a halálalásai arányszám e hónap 1000 lélekre — egész évre számítva — 28 %, et tett ki. A kórházi betegfoglalom igen mérsékelt volt, a múlt hóhoz képest 60 esettel apadás mutatkozik. Ápolattott az összes helybeli kórházakban 347 beteg, mely számból a városi kózkórházra esett 281, az irgalmasok ápolójára 51, a bányakórházra 15 beteg. — Élve született Pécs város területén augusztus hónap 94 gyermek, meghalt pedig 70 egyén, ez utóbbi között volt a kórházakban elhalt 8 idegen, mely számot levonva, a születések száma 32 esettel mulja fölül a halálozások számát. A szülöttek közt volt 43 fi, 51 nő, 78 róm. katolikus, 8 ágostai, 8 izraelita; 86 törvényes és 8 törvénytelen származás. Házasság lépett 12 pár. A meghaltak között volt 36 fi,

ki reggel dalolva szökdecél végig az útváron, a ki nevetve, esattogva szökdecél végig a lépésön, a mely alatt a Muszij ur szobája van és lévén ilyenkor a Muszij ur szíve szintén egy madár, a mely úgy verdesi az oldalát, mintha ki akarna szabadulni a kalitkájából.

— Jó reggelt Muszij ur!

Muszij ur hiába akarna mondani valamit, mert a szavát úgy sem érti meg a magyar leány.

Annyi tény, hogy minél vigabó a leány, a franczia annál szólanabbá válik. Szavát alig lehet venni.

Alászólgája a vig históriáknak. Szervuszok kaunibálók, dugók és hontentoták! Ha majd kiéül, hogy a magyar leány nem szereti a franczia gyereket, megebelítke a földglóbuszt mindenestül!

Soha sem bánta, de most sajnálta, hogy a báta... Eh! —

Utált minden pupos embert. A piac felől a szomszédban lakott egy másik olyan ember. Egy idő óta nem mert arra felé menni, ha valami dolga akadt. Félt, hogy találkoznak, egymás mellett mennek el és nevetni fognak rajta.

A fő az volt, hogy nem tudott reggeltől estig beszélni, úgy, a mint a konvencióban ki-

34 nőnemű, 70 r. katolikus, más felekezetből egy sem halt el; a legmagasabb kort egy 85 éves földműves érte el. Halva született 3 fiú és 4 leány, mind törvényes származása.

— **(Az athletikai club versenye elmarad.)** A pécsi athletikai clubnak a holnapi napra tervezett versenyét a szerdán tartott választmányi ülés határozata folytán nem fogják megtartani. Oka a verseny ezen elmaradásának az volt, hogy a versenyre jelentkezők közül többen részint betegség, részint a szigetvári uti alatt kapott sérülések által kényszerítve a versenytől visszaléptek. E helyett novemberben fognak tartani versenyt a tornacsarnok helyeiben, a mikor is azonban a sík- és gátverseny, ugy a gerelydobás természetesen kiesnek a program pontjai közül.

— **(Jégeső a bányatelepen.)** Szerdán délután 4 és 5 óra között a bányatelep vidékét hatalmas jégeső lepte meg. A csak igen kevésbé felhős égből dőnő nagyságú jégszemek hullottak alá, melyek nem kis kárt tettek az ottani szőlőkben.

— **(Hymen.)** Csársch Dező, eddigi joggyakornok a pécsi törvényszéknek, újabbán pedig Zalavármegye árvászeki jegyzője eljegyezte Lechner Janka kisasszonyt, Lechner Antal pécsi takarékpénztári főkönyvvivő leányát.

— **(Csődnýtás.)** A pécsi törvényszék mint csődbíró s. h. 8-án Schwartz a Dr. Adolf maissi kereskedő elünnök sacht kérésére kimondotta a csődöt. A törvényszék csődbiztossá Hannu Elek törv. bírót, tömeg gondnokká Kaufert Jenő drt, tömeg gondnok helyettesé pedig Rüll B. Béla dr. mohaesi ügyvédet nevezte ki. A csődbejutott céznek passzívát megközelítik az 50.000 forintot, míg az aktívák alig tesznek ki 25000 forintot.

— **(Czirer Ákos beszámolója.)** F. hó 8-án tartotta Sásdon beszámolóját a helyhatalmas országgyűlési képviselője Czirer Ákos dr. — A templom előtti téren volt föllálva az emelvény a szónok részére, melyet mintegy 2000 főnyi, intelligens elemekkel tarkított választó közönség állott körül. Czirer beszédét, az ő kelleme modoru előadásában, a hallgatóság nagy érdeklődéssel hallgatta és több ízben lelkes éljenekkel szakította meg. A beszéd nagyon rövid volt. A múlt országgyűlést néhány vonásban ismertette és bar — mint mondta — nem tünjéne a kormánynak, még sem mulaszthatja el, hogy az új és a lelépett kormány között ne vonjon parhuzamot, és pedig a jelenlegi előnyére; mert a lelépett kormányelnök, mivel ő mint emberrel nem kíván foglalkozni, a társadalmi viszonyokat az ő helyes rendszert nélkülöző kormányzásával határozottan megfontolta. Foglalkozik még Czirer az utak és vámokról alkotott törvényről, melyet ő némely részeiben nem tart helyesnek, különösen a szegényebb sorsuakra és földművelőkre nézve mondja méltánytalannak; az államháztartásban észlelt javulásokról elismerőleg emlékezett meg. A rövid, kerek és világos beszédet a közönség lelkesen megéljézte.

— **(Tűzoltóink Eszéken.)** Vasárnap reggel városunk tűzoltói közül hatan Rupprecht alparancsnok és a Zsolnai-gyár tűzoltói közül 11-en Trebitz vezetése alatt Eszékre mentek, hogy ott részt vegyenek az alsó-városi tűzoltó-egylet zászlószentelési ünnepén. A mi tűzoltóinkon kívül még több tűzoltó-testület megnevezett küldötteseket Eszékre az ottani tűzoltóság meghívására Baranyából és Somogyból, így a többi között a siklósi tűzoltó egylet is. Működésüket az Eszék-fővárosi pályaházal ünnepélyes fogadtatásban részesítették. Héttől reggel 9 órákor folyt le szabad ég alatt a zászlószentelés aktusa, melynél zászlóanyaként Bartholovicsné szerepelt. A zászlószentelést különböző ünnepségek követték.

— **(A mi önkénteseink tisztí vizsgálat.)** A Pécsért szolgáló egyévi önkéntesek az eddigi terv szerint 15-én mennek Budapestre a tisztí vizsgálat letételére. A vizsgálatok

20 adikától kezdve tartatnak, melyeken hálomra szerint L á b á n ezredes, az 52-ik gy. ezred 4-ik zászlóalj-parancsnoka fog elnökölni. A derék ezredes tudvalevőleg meglehetősen beszél magyarul s ha csakugyan ő lesz a vizsgáló bizottság elnöke, úgy remélhető, hogy a szerencsétlen német nyelvet nem fogja erőltetni s a magyar ajkuaknak megengedi, hogy magyarul is tehessék el a vizsgálatot. Értesülésünk szerint 19 önkéntes jelentkezett a tisztí vizsgálat letételére.

— **(Honvéd-lovaságunk hadgyakorlatai.)** A pécsi honvéd-lovas ezred a készlethei, pápai és zalaegerszegi honvéd-lovaságai együtt a kis-kunizsai, sormasi és szepetneki mezőkön fogja tartani gyakorlatait. A két honvéd-lovas ezred egyikét K a i m a n, a másikat P e r c z e l ezredesek vezénylik, a főparancsnoki tiszt pedig gr. S c h l i p p e n b a c h ezredes dandárparancsnok teljesíti. A gyakorlatok mintegy három hétig fognak tartani.

— **(Képviselői beszámoló a pécsvárad kerületben.)** Simonffy János, a pécsvárad kerület országgyűlési képviselője, holnap, vasárnap, délután 3 órákor tartja beszámoló beszédét Pécsváradon a városház előtti téren.

— **(Pécs város ajándéka.)** Az ezüst kehelyt, melyet városunk a holnap tartandó nagy-kunizsai lövésnyire versenydíjjal följajánlott, több uapon keresztül közszemlére tették ki Engeszter Miklós helybeli ékszerésznel. A magas kehelynek födójén ezen fölrás olvasható: „Pécs szab. kir. város Közönsége. Szeptember 14, 1890.” Maga a kehely igen csinos mű, csak az a kár, hogy a fölrása nem felel meg a magyarosságnak, a melynyiben az évszám nem em té módra a hónap mögé került. — Ezen ajándékon kívül a város még 100 frank készpénzt is tűzött ki versenydíjjal.

— **(Az adó augusztus hóban.)** Pécs város területéről augusztus hó alatt egyenes adókból befizetett 43.478 ft 13 kr., mely összeg a múlt év hasonló havában elért eredményhez képest 2697 ft 05 krral kedvezőbb; az eddig lefolyt 8 hó alatt befolyt pedig egyenes adóiban 178.077 ft 99 kr., a mi egybeolvasítva a múlt év hasonló időszakában befizetett 170.111 ft 49 krral, az idei eredmény 7966 ft 50 krral kedvezőbb. Hadmentességi díj ezimen augusztus hóban nem folyt be semmi s ezimen még 302 ft 07 kr. hátralék mutatkozik.

— **(Katonáink megérkezése.)** Az 52-ik gy. ezrednek pécsi 2 zászlóalja esztörtökön reggel érkezett meg külön vonaton Pécsre. A vonat 8 órákor robogott be a pályaudvarra, a hol meglehetősen nagy számu tarka közönség várta a derekasan megviselt, naptól barna hadfiakat. Hatalmas „burra” és „eljen” kiáltások között szállott ki a legenyiség a wagonokból; a közönség nagy része pedig nyomban a sorok közé furakodott; — mindegyiknek lévén ott ismerőse, rokona, varva-várt bakája. Sokaig tartott, míg valahogy kettős rendes oszlopokba verődött a két zászlóalj, melyet erősen tarkított tartalékok veseltes tömege. A katonaság zenezóval vonult be a városba, a hol a zászlót az ezredes lakására kísérte egy század, a többi századok pedig szeszoltak laktanyáikba. A tartalékokos s a három évet kiszolgált legények még az nap letették a mondult s nyomban szabadságotlaktak, a mi persze nem mult el minden örömjaj nélkül. Most aztán október elsejéig, a mikor az újonczok vonulnak be, vala melyest csendes lesz a város a katonák mián s október elsején újra kezdődik az em erdzerszura.

— **(Rabstatisztika.)** A pécsi királyi ügyészség fölügyelete ala tartozó központi fogházban augusztus hó végével a rablétszám 204 egyénből állott. Ezek között volt előzetesen letartóztatott vagy vizsgálat alatt álló 11, főlebbzés alatt álló 15, jogerejüleg elítelt 178; 180 férfi, 24 nő. A jogerejüleg elítelték között 126 volt, kiket a fogházak és bürtönök túltöltöttsége miatt nem lehetett elszállítani. A rablétszám 843

ft 54 krba került; rabtartási költség ezimen befolyt 316 ft 40 kr. A fegyelem nem zavartott meg; egy fogházról ismételt cempeszédés miatt állásalót megfosztott.

— **(A pécsi iparkamara költségülése.)** A pécsi kereskedelmi és iparkamara szeptember hó 19-én (péntek) d. u. 3 órákor rendes közlést tart. A napri rend tárgyai: 1. Elnök előterjesztése. 2. A kamarai iroda ügyforgalmi jelentése. 3. A kereskedelmi m. kir. miniszterium leirata a borral töltött hordóknak vasúti szállítása alkalmával előforduló szokott megfurasá ügyében. 4. Ugyanazon miniszterium leirata a kamarai költségelőirányzatba az előre nem látott kiadások fedezésére engedélyezett összeg miként való igénybe vétele iránt. 5. Ugyanazon miniszterium leirata a cs. és kir. konszultásoknak szóló levelek miként való címzésére tárgyában. 6. Ugyanazon miniszterium leirata a kereskedelmi muzeumban rendezett böripari kiállításnak az érdeklt iparosok s a kamarai titkár által való tanulmányozása tárgyában. 7. Ugyanazon miniszterium leirata Somogyvár község új helypénztárifájának véleményezése iránt. 8. A pécsi m. kir. póstaigazgatóság átirata a póstahtalványi összegeknek és pósti csomagoknak a címzettnek lakasan leendő kifizetése s illetve kezbesítése tárgyában. 9. Bonyhád község folyamodása országos vásárainak általán adhelyezése tárgyában. 10. Szászvár község hasonló tárgy folyamodása. 11. Baranyamegye ahispáni hivatalának átirata Sásd községnek a heticvasárok alkalmával gyakorolni szokott előválasztás megatallása céljából alkotott szabályrendelet véleményezése iránt. 12. A szegárdi elsőfoku iparhatóság átirata a Bataaszéken alakult ipartestület alapszabályainak véleményezése iránt. 13. Adler Henrik beadványa az előfizetéses táviratok intézményének atalánosítása ügyében.

— **(Az újonczok behívója.)** Az október elsején bevonnini köteles pécsi illetőségű újonczok közül még sokan nem vették át behívólevelüket a rendőrség katonai nyilvántartó hivatalától; azért a most nevezett hivatal főhivja ezeket, hogy behívójukat minél előbb vegyék át a nyilvántartó kivatalban.

— **(Hányan tanulják a görögnyelvet?)** Azelőtt sok volt a panasz a görögnyelv ellen; sehogyszemzett a gimnaziumi diákoknak. De meg a közoktatásügygel foglalkozók töltőlegesen is találak e nyelv tanítását, mely időt vesz el esetleg más hasznosabb tantargytól. A közoktatási miniszter is foglalkozott e kérdéssel és úgy oldotta meg, hogy rendeztetlen a tanulókra bizta, vajjon akarják-e a görögöt tanulni vagy helyette más tantargyra irakoznak be. A fővárosban sokan akadtak, kik nem irakoztak a görögnyelvre. A pécsi gimnaziumban — mint kérdésünkre az intézet igazgatója velünk tudatja — az V. osztályba beiratkozott 51 tanuló közül mind a ötvenegy a görögnyelvi tanulmányra irakozott be; s így a görögnyelvi pótlására kijelölt tanfolyam halgató nélkül maradt.

— **(Baja-bátaszéki dunaí hid.)** Cathry Ede mernök, a pozsonyi általán Dunaí tervezője és építője, több mérnöktársával együtt jelenleg a baja-bátaszéki vasúti összeköttetést tanulmányozza, hogy az előmunkálatok folyóva tetele iránt intézkedhessék.

— **(Somogy összes szőlői phylloxera-sarak.)** Dező Miklós szőlőszeti vandantartó a napokban fejezte be Somogyvármegyében vizsgálat körútját s ez alkalommal a nagy-átádi és szigetvári jársakban is konstallta a phylloxera jelenletet. Ez a két járas volt a legutolsó földja Somogynek, a hol eddig még nem észlelték a phylloxerát; most azonban e két járas inficiálásával az egész megye szőlői phylloxera-sarak.

— **(A szekszárdi r. k. övöntézet ünnepélyes megnyitására.)** mely vasárnap megy vegbe, Trotti Ferencz pápai praetulus, kanonok megy Szekszárdra s délelőtt ünnepélyes misét mond és egyházi szónoklatot tart, melynek végeztével papi segédlettel vonulnak le az új övöntézet helyiségébe, hol fölszenteli az övöntézetet s ünnepélyesen megnyitja. Az intézet működését e hó 15-én kezdi meg.

— **(Vasúti előmunkálati engedély.)** A kereskedelmi m. kir. miniszter Szentcsey Ödön országgyűlési képviselőnek és érdektársainak Pakstól Duna-Szent-György

és Fadd községek határaitól érintésével Tolna község vezetendő helyi érdekű vasútvonalra az előmunkálati engedélyt megadta.

*** (A szám- és egyszerű könyvtelben is jártas.)** szep kézi írással bíró magyar, németajku segédjegyző az esti órákra valamely üzlettel könyvelői vagy levelezői foglalkozást keres. Bővebb értesítés a kiadói hivatalban.

MŰVÉSZET, IRODALOM.

*** „Unitáriusok Magyarországon,** tekintettel az unitarizmus általános történetére“ című sajtó alatt levő munkájára hirdet előfizetést Kanyaró Ferenc főgymnasiai tanár s az unitárius egyházközösség könyvtárnoka, kinek a munkája f. évi október hó végén jelenik meg, 13 nyvi terjedelemben, két, esetleg több illusztrációval. E mű, mint a beküldött prospektus mutatja, élénk színűzettel vonosokban biztos attéknést nyújt mind az első századok, mind a későbbi idők unitárius mozgalmairól. Irodalmunkban teljes ismeretlen adatok alapján érdekesen tárgyalja a pannoniát és arianus keresztény történetet, a Photin-féle unitarius irányt, az Árpád- és vegyes hazbeli királyok alatt föltűnt valdi és bogumi sectákat. Körvonalozza az unitarizmus XVI-ik századi viszontagságait; testi az unitarius egyház megalakulását Lengyelországban és Erdélyben; hogyan lép ki a nagyváradi zsinatul Magyarországra földére; mint terjed el Husztól Temesvárig, Belenyestől Szeged vidékéig; miképp foglalja el Baranyában a Pécset s emelkedik a laskói és tolnai, a nagybarányi, kozári, küllüdi, budai és pécsi disputációk tekintélyes állásra a Dunantul s a Várig a török alatt Nagy-Harsánytól Nagy-Marosig, Tolnatól Szigetvárig csaknem másfél századon keresztül. E mű harmadfél évi kutatás eredményeként számos érdekes s eddig ismeretlen adatot közöl Valens, Ursacius és Photinus, eszéki, beigrádi és szerémi püspökök, ugyszint Servet, Blandrata, Dávid Ferencz, Dudich Andras, Basilus Istvan, Karádi Pal, Egri Lukacs, Otári Benedek, Thoradi Máté, Alvinezi, Jászberényi és Valaszuti György, Bogáthi Fazakas Miklós, Markó Mihály, Mélius Péter, Decsi Gáspár, Veresmatti Ilyés, Skaricza Máté, Geleji Katona István és Radanai Mátyás írók, lelkészek és püspökök életéről. Érdekes lapokkal gazdagítja Kolozsvár és Huszt, Nagy-Bánya, Szatmár, Manyok, Szilagy-Cseh s az egész Szilagy-vidék, Nagy-Várad, Debreczen, Belenyés, Bekés, Bekés-Gyula, Karán-Sebes, Simánd, Temesvár, Csanád, Makó, Hódmező-Vásárhely, Szeged, Eszék, Szerém, Laskó, Hercegszabolcs, Nagy-Harsány, Siklós, Peterd, Pellérd, Kozár, Kozár, Arányos, Pécs, Szigetvár, Nedelcz, Alsó-Lendva, Tolna, Ráczkerve, Buda, Nagy-Maros stb. stb. városok és községek történetét, kiváltkép a XVI. és XVII-ik század kevéssé vagy igen hiányosan ismert protestans hitéletéről nyujtva nagybecsű adatokat. Az adatok kritikai felhasználásáról kezdekedik az író ismert szorgalma és lelkiismeretessége, érdekességéről pedig az unitarius főiskola és egyházközösség könyvtáruinak unitáriusokban gazdag Kenosi Tóser, Uzoni, Nagy-Ajtai Kovács, Bölöni Farkas és Simén féle gyűjteményei, melyek a fölöltött tárgyra nézve mied ez ideig felhasználatlanok voltak. Előfizetési díj 1 frt. (A bolti ár jóval magasabb lesz). — Az előfizetés díja szeptember hó 30-ig Lehmann és Baldi könyvkereskedésébe, Kolozsvart, Hid-utca, küldendők.

*** A gyakorlati kereskedelmi tudományok** 70 tüzeti a szokott változatos tartalommal jelent meg. Az ivenként megjelenő „Penzintézeti üzletvitel“ és „Kereskedelmi-ismétlés“ című szakművek egy részletén kívül, melékklapjai is több jeles cikket hoznak a kereskedelmi minden agából. — Szerkesztés a kiadói hivatal Budapest II. füzete 11. sz.

TANÜGY.

— Gyermekek menetgyakorlata.

„A milyen a Janosi, olyan lesz a Janos.“ Alkalmassint ez a jó magyar közmondás. Vagy ennek valami nemet kiadása foroghatott a közös hadügyminiszter fejében, mert a mint értesültünk, lépéseket tett arra nézve, hogy ezentul már fél-

meddig kiképzett katonákkal szaporodjék a hadsereg, illetőleg hogy a leendő katonák már gyermekkorukban hozzászokjanak a katonai erények egyikmáskához. Ezenesen a közoktatásügyi miniszterhez intézett nygasni megkeresést, a végett, hogy az iskolágyermekkek ezentul a „menetelés“ben is gyakoroltassanak.

— **A siklósi polgári iskola emelkedése.** Hogy évről évre mily szepen „yaprazik“ a siklósi polgári iskola, azt legjobban bizonyítja az idei beiratás, mely alkalommal 75 rendes és 3 magán tanuló vétette föl magát a nevezett intézetbe. Mint a „S.“ és V.“ megjegyzi, annyi tanulója még nem volt a siklósi polgári iskolának.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Jegyzéke

a pécsi kir. törvénykez. mint büntető bíróságnál 1890. évi szeptember hó 15-étől 20-áig nyilvánosan megtartandó végtárgyalásoknak

Szeptember 15-én.

Prakatur Vinko ellen emberölés miatt.
Prakatur Vinko és társai ellen vadászati kűlágás miatt.

Glavasevics Józó ellen lopás miatt.

Szeptember 17-én.

Weisz Zsigmond ellen vizáradás okozás miatt.

Steiner József és társai ellen sikkszásítás miatt.

Szeptember 19-én.

Bálint Rozália ellen lopás miatt.

Kóbor Gyula „ „ „

Szeptember 20-án.

Ij Iván Józef ellen súlyos testi sértés miatt.

Auer János ellen lopás miatt.

CSARNOK.

A méhek mérge.

„A méh és világa“ czimen Sötér Kálmantól nagyobb munka van sajtó alatt. Ennek egyik közérdekű fejezetét adjuk itt a „Természettudományi Közlöny“ után.

Gyakorlati tekintetben minden esetre kellemetlen, hogy a méheknek mérges fulánkjuk van; magukra a méhekre nézve azonban igen nagy fontosságú az. Ez teszi az embert és állatot velök szemben tartózkodóvá s ha ilyen mérges fulánkjuk nem volna, valószínűleg régen ki is pusztultak volna.

De hasznat vette a méhek mérges fegyverének sok ember is. Midőn 1525 ben Hohnsteinben (Thüringia) a háborus világban vérszemet kapott esőselek Endor miniszter lakását megtámadta, néhány kaptár méh, a melyet közéjük dobtak, úgy széugratta a gyűllevész népséget, a mint a fegyveres rendőrség sem bírta volna.

A porosz-francia háboruban is megtörtént, hogy a rablásra vetemedett poroszokat egy esetleg földöntött kaptár méhe riasztotta szét. Hazánkban pedig egy hovesmegyei korcsáros kergette szét ilyen módon a rakonczatlankodó legénységét. A régi hadviselésben is többször sikerrel alkalmazták a méheket varak ostrománál és különösen a lovas tamadásoknál.

A méhek mérge kristálytiszta, elillanó és aromatikuss nedv, a mely elpárologva, homályos foltot hagy az üvegen; a kek lakmuspapírra savak módjára hat, tehát valami szerves savat kell tartalmaznia, a melyet némelyek tömény eczetsavnak tartanak; dr. Will chemiai elemzése szerint azonban nem eczetsav, hanem az eczet savval közel rokon hangyasav, a mely dr. Dönhoff szerint feherjében van oldva. Dr. Aszmusz túlynyomó részben hangyasav-amylalkoholból állónak találta, a méhez még kevés teherje járul. Szóval, a méhmérgek elsőröndü alkotó része a hangyasav és a hatás, a melyet a szervezetben előidez, különösen ennek tulajdonítandó;

aromatikus illatából ítélve azonban, valószínű, hogy még más vegyületek is vannak benne, a melyeket azonban a chemia mindeddig meg nem határozott.

A méh mérgeének külsőleg a sértetlen bőrön semmi hatása nincsen; a nyelvre már égető édeses-kesernyész izzel hat és az érintkezés helyén-kesély véraláfutás támad; az irhával és illetőleg a vérrel érintkezve, heves égetést, a seb környékén fájdalmas gyulladást és gyorsan fejlődő daganatot okoz.

Némelyeken egyetlen méh szúrása is az egész testre kiható kellemetlenségeket, nevezetesen viszketetet, csalánkűttést idéz elő; mások olyannyira érzékenyek iránta, hogy szűdülés, fuladozás és erős láz gyöttri őket, néha pedig ajulás, sőt szélütés is követi.

Külömben a méhmérge nem tartozik az oősebb mérgek közé: F. Fontana szerint legalább 1 grám volna szükséges, hogy a galambot megölje, a mennyivel talán 60 méh sem rendelkezik; néha mégis igen veszélyesen hat és voltak rá esetek, hogy nem csak nagyobb háziállatok, hanem emberek vesztét és halálát is okozta.

A lovakat különösen nem szeretik a méhek és már Aristoteles tudott eseteket, hogy még is ölték a lovakat. Ujabb időben: 1852 ben Franciaországban, Guillevilleben, egy ötlovas fogatot támadtak meg a méhek és mind az öt lovat megölték. A méhek oly dühűek voltak, hogy tüdőltő-fecskendőkkel sem lehetett ellenőkből boldoguni. Huber L. írja, hogy egy fuvarosnak, a ki elbizakodottságában ostorával a kaptár előtt kint fekvő méhek közé esapott, két lovat ölték meg a méhek és ő maga is csak fátassal menekült meg tőlük.

Homor állítólag méhszúrás következtében vesztette el szemvilágát. Antipater egyik epigrammája arról tanuskodik, hogy Hermonax, Anyator fia méhszúrás következtében halt meg.

Napjainkban a következő eseteket talaltam följegyezve:

Hazánkban, 1853. október 2-ikán Beke, esztergályi bírónak 26 éves fiát egy nyeldeklyőn szúrta meg és ennek következtében pár óra alatt meghalt; Holéczy Lajos, badnyai evangélikus lelkésznek szintén egy nyakába kapott méhszúrás okozta halálát. — Izózbizben egy 30 éves izmos embert ölték meg a méhek, a ki részeg fővel közeledett hozzájuk; 1869. május 28-án pedig egy 44 éves asszony, egy erdősz Hejz halmeg egy etetlen méhszúrástól. 1871-ben Hundsangen községben (Nassau hercegség) egy 84 éves ember esett a méhek aldozataul es Pürglitzben (Csehország) is annyira összemartak a méhek egy vigyazatlan embert, hogy alig egy óra múlva kiszvedett; ugyanazou évben pedig egy 7 éves gyermeket szúrt meg a laban egy méh, mire csakhamar hanyás állott be, egész teste mekkekűt és alig egy fél óra múlva meghalt.

Számos hasonló esetet közölnek a szakfolyóiratok.

Mindezekkel szemben dr. Frey azt mondja, hogy 35 évi, méheket nagyban tenyésztő vidéken töltött gyakorlati folyamában egyetlen ilyen eset sem fordult elő és így a közölt hasonló szerencsétlenségeket két harmadat egyáltalán nem is kell elhinnünk, egy harmadában pedig joggal kételkedhetünk. Ha pedig ilyesmii törtétnik, oka rendszerint az organizmusban van, mert a méhek fulánkja sokkal rövidebb, semhogy a mérge nagyobb véredényekbe, vagy nemesebb szervekhez juthatna. Csak az esetben tartja lehetségesnek a halált, ha a szúrás a nyelvre, vagy a légutak környékén történik, de ekkor sem a méhmérge, hanem megfulladás okozza.

Annyi bizonyos, hogy bármilyen számosak legyenek is a főlisorolt esetek, tekintve a méhek-

kel minden nap érintkező embereknek roppant számát, a méhszűrés miatt bekövetkezett halálozásokat a ritkább esetek közé kell soroznunk; a tényleg megtörtént szerencsétlenségek azonban mégis arra intenek, hogy a méhekkel nem szabad vigyázatlanul, vagy épen elbizakodva bánni.

A méreg hatása azonban nem minden szervezetre egyenlő; olvastam és láttam eseteket, a melyekben a méhszűrésnek kevés véraláfutáson kívül semmi következménye nem volt, még csak daganat sem keletkezett tőle. Már Reaumur mondja, hogy volt egy inasa, ki a méhek szűrését föl sem vette; ugyanily esetekről tud Busch, Berlepsch és Zukowsky; magam is szemtanúja voltam, midőn egy szomszéd községben lakó barátom kertészét annyira összeszűrkálták a méhek, hogy megajánlta; ő azonban lesepürte magáról a méheket, — még felülnkjeit sem szedte ki, — megivott egy pohár bort és, mint maga mondta, kutya baja sem volt.

Igen el van terjedve a nézet, hogy csak bizonyos egyéneknek idézhet elő komolyabb következményeket. Tissot — és vele sokan — azt tartják, hogy különösen a mi a daganatot illeti, csupán az ijedség következtében támad. Mások úgy vannak meggyőződve és ez valószínűnek is látszik, hogy a szervezet idő jártával megszokja a mérget és ha többszörösen beoltott vele, nem éri hatását.

Többen gyógyító erőt is tulajdonítanak a méhmérgeknek; különösen hatásosnak mondják kőszvényes vagy ideges bajokban és ezek utóbjai ellen, a miben most, midőn a kőszvényes bajokat antiszeptikus szerekekkel gyógyítják, tudva, hogy a hangyasav is antiszeptikum, különösen pedig tekintetbe véve az előttnk álló konkrét eseteket, alig kételkedhetünk.

Sajátságos, hogy úgy látszik, mintha a méhmérgek a hidegvérű állatokra semmi hatással sem volna; én legalább akárhányszor láttam, hogy békák, gyíkok eleven méheket nyeltek el, a nélkül, hogy a fájdalomnak legesekélyebb jelét adták, vagy a méreg hatása rajtok bármiképen észrevehető lett volna.

Mint hogy a méhekkel foglalkozva, lehetetlen kikerülni, hogy egyszer-mászor ne éreztessék velünk mérgök hatását, gyakorlati tekintetből szükséges volna, hogy ismerjük ellenszerét is; sajnos azonban, hogy amár tömérédek mindenféle gyógyszerrel ajánlottak ellene, egyike sem specifikum, vagy pedig semmit sem érnek.

A fém-, nevezetesen a platina-, ezüst- és higanyóknak a hangyasavra való hatása ismeretes léven, kísérletet tettem ezekkel és még legtöbbet érnek találtam a platinachloridot, a melyet a kigyók marása ellen is sikeresen használnak; jó a szublimatumnak gyöngébb oldata is, a nitras argenti azonban — legalább rajtam — nem bizonyult ezeltszerűnek.

Sokan talán tudni szeretnék azt is, vajjon azokivül, hogy a méheknek parányi fegyverük tekintélyt kölcsönöz, van e a mérgeknek szervezetökben vagy háztartásukban még valami más rendeltése is. Erre azonban csak a behatóbb vizsgálatok fogják valamikor a határozott választ megadni; annyit azonban már most is valószínűnek tekinthetünk, hogy a méreg rendeltése nem csupán egyoldalú.

Mint hogy hangyasavat csak a nőnem választ el, annyi bizonyosnak látszik, hogy különösen ennek van arra szüksége is; valószínű, hogy a peték odaragasztására szükséges fehérjenemű váladékot tartja romlatlan állapotban; legalább annak, hogy a szaporításon kívül semmi egyéb bel nem foglalkozó anyra oly bőven választ el mérget, ennél elfogadhatóbb okát alig lehetne találni; a munkásoknál pedig, a melyek rendszert nem tojnak, fontos szerepe lehet a nektár nápezukortartalmanak inverziójában.

A mióta a hangyasavnak antiszeptikus hatása ismeretes, némelyek különösen azt a rendeltetést tulajdonítják neki, hogy ez tartja romlatlan állapotban az élelmi készleteket, különösen a mézet, a mi ellen nem is lehetne alapos kifogást találni; hogy azonban úgy alkalmaznák azt a méhek, mint dr. Müllenhoff gondolja, hogy tudniillik mielőtt bepecsételék a mézes sejteket, farral fordulnak feléjük és egy kevés mérget bocsátanak a mézbe, azt a gyakorlattal foglalkozók közül senki sem látta; nem is valószínű, mert maguk a méhek a legnagyobb respektussal viseltetnek saját mérgök iránt és soha sem használják mások, csak ha igen ingerültek.

Bebizonyításra vár továbbá az a kombináció is, hogy a méheknek olyan természetes orvosság van a hangyasavban a ragadós költérorvadás ellen, hogy ha erősek és gazdagon mézelenek, tehát nagyobb mennyiségű hangyasavat választanak el, a bajt okozó baktériumok csupán ennek antiszeptikus hatása alatt is elpusztulnak és a betegség magától megszűnik; és ha a baj ily körülmények között enyhültni látszik, oka az, hogy az irtes sejtek megletevé mézrel, a fiasítás korlátozva van.

Arra nézve, hogy hogyan keletkezik a méhek szervezetében a méreg, a régibb méhészeti írók csaknem általában, sőt sokan az újabbak közül is, úgy vélekednek, hogy az, mint a méz tisztaságának melléknyereménye, a nektárban található mérgek anyagokból válik ki.

Ez a következtetés azonban, a mely úgy látszik arra van alapítva, hogy a méhek annál mérgesebbek, minél bővebben mézelenek, több mint egy tekintetből meg nem állhat. Így mindjárt elene mond már az is, hogy a mérgegelváltás akkor sem szűnetel, ha a méhek nem mézelenek; különösen pedig, hogy a fiatal méheket az anya felülnkére is mérges, holott az előbbieken nem szoktak mézet gyűjteni, az anya pedig nem csak nem gyűjt, sem a méz földolgozásával nem foglalkozik, hanem táplálékát is túlnyomórésztben a méztől lényegesen különböző nyálfelet teszi.

De hasonló mérgök van a skorpióknak, kigyóknak és más állatoknak is, a melyek nem mézelenek és táplálékukban a borzasztó méregnek semmi nyoma nincsen; sőt a növények is termelnek mérgeket, a melyek sem a földben, sem a levegőben készen nincsenek; bizonyos tehát, hogy a szervezet titkos kémiai laboratóriumában a legártatlanabb anyagokból is veszedelmes mérgek képződhetnek.

Különösen nem ritkaság pedig, hogy állatok és növények hangyasavat választanak el és gyakori ez oly állatoknál, a melyek túlnyomóan kész czukorral vagy szénhidrátokkal táplálkoznak; sőt Bouchardat és Sandtas tapasztaltak, hogy még a kutyák véreben is hangyasav képződött, ha nagyobb mennyiségű czukrot vettek magukhoz, a min különben nem is csodálkozhatunk, mert, mint tudjuk, a czukor hajlandó hangya- és ecetsavvá bomlani.

Végképen megdönti pedig e kombinációt az anatómia, a melynek tanúsága szerint a mérget saját rendeltetési mirigyek választják el.

Hogy a méhek mérgesebbek, ha gazdagon mézelenek, annak természetes oka az, hogy a nagyobb tevékenységgel az anyagcsere is gyorsabb, tehát a táplálkozás is bővebb, a minek következtében a test váladékai is nagyobb mennyiségben képződnek.

Az is bizonyos, hogy a táplálék minősége hatással lehet a váladékoknak, következésképp a mérgek képződésére is; ebben kell okát keresnünk annak, hogy bizonyos virágokról mézelve, mérgesebbek a méhek.

Végre semmi kétség benne, hogy a mérgek túlságos fölszaporodása, a mérgegtől fe-

szültsége izgatottakká, könnyen ingerelhetőkké teszi a méheket; ez a magyarázata annak, hogy a gazdagon mézelő méhek egyszerűs mind ingerlékenyek, holott télen, vagy midőn a gyűjtés szűnetel és a táplálkozás is mérsékeltebb, sokkal békésebbek.

Hogy mi történik az elválasztott méreggel, ha ki nem önthették a méhek, arra szintén a jövőtől kell várunk a határozott feleletet; némelyek azt hiszik, hogy elfecsérendés útján adnak túl rajta a méhek; részemről azonban nem tartom valószínűnek, hogy ez értékes anyaggal, a melynek elválasztására külön szervek fejlődtek, ily pazarlás történne; hibetőbb, hogy a fehérje apródonként ismét fölszívódik a szervezetbe és talán ebben kereshetjük okát, hogy a plazmatikus tápanyagokat, még munkálkodva is hosszabb ideig nélkülözhetik a méhek; a hangyasav maga kipárolgás útján a levegőbe emelkedik és a táplálék épségben tartásában működik közre.

KÖZGAZDASÁG.

Őszi munkálatok a gyümölcsösben.

Minél szebb a gyümölcsös, annál jobban megfizetik az árát, ellenben a félig-meddig éretlen, foltos, kirepedezett s kevésbé izletes gyümölcsre kevés sem lehet keríteni. Hogy tehát jó és izletes gyümölcsünk lehessen, arra nézve szükséges, hogy a gazdák ne engedjék haszontalanul elmúlni az őszt, hanem gyümölcsösöknek lelkiismeretesen gondját viseljék. Sokszor az az oka a gyenge termésnek, hogy a fákat nem gondozzák kellően, sőt sokszor egyáltalában nem is törődnek velük; belepi őket a moh, a koronát pedig oly sürte hangyják, hogy sem levegő, sem világosság nem hatolhat keresztül rajtuk; a vén, élettelen ágak miatt terméketlen fattyuhajtások nőnek a törzsön és az erősebb ágakon; így azután hamarjában elpusztulnak.

A gyümölcsfák kezelésénél legelső teendőnk is az, hogy a száraz galyakat, az ágakat lefűrészeljük, a sebeket gondosan simára nyessük s kátránnyal bekenjük, hogy ekként levegőt és nedvességet elzárjunk tőlük. De az még nem elég, hogy a száraz galyakat lenyessessük, hanem ezenkívül, ha nagyon sürű az ág, azzal is segíteni kell, hogy egy részét levagdáljuk. Azon ágak közül, melyek egymásba fonódtak s egymást ledörzsölték, természetesen a gyöngébbet kell eltávolítani; ha pedig valamely ág oly mélyen lenyul, hogy kézzel is könnyen el lehet érní a gyümölcsöt rajta, azt az ágat legalább a felső görbületig vissza kell vagui, s általában már a gyümölcsösta elültetésénél arra kell ügyelnünk, hogy az ágak a törzsből szabadon, fölfelé s egyenletesen minden irányban nőjenek.

Ha pedig erőteljes ágakat kell eltávolítani, akkor arra vigyázzunk; hogy épen a törzsnél vagjunk le a simára, de ezt meg nem kell sérteni! erre nézve legtanácsosabb éles fafűrész használni; az nagy hiba, ha csonkot hagyunk rajta, mert a seb nedve nem folyhat ki, s igen könnyen rákot vagy úszkösödést kaphat a fa.

Ha a gyümölcsfát kellően megtisztogatjuk, akkor a tápanyagok fölszívhatását hathatósan előmozdítjuk; de mint mindenütt, úgy itt is van kivétel a szabály alól s a mikor már a tisztogatás nem elegendő, akkor a fiatalításról kell gondoskodnunk.

Számos gyümölcsfajta van, mely ha természetesen fejlődhetik, ugyan termékeny s idővel minden évben oly bőven terem, hogy a nyári hajtások mindig rövidebbek és gyöngébbek lesznek rajta s az egész fát termőágak s bimbók borítják el. Ha ilyenkor elnézzük, hogy a gyümölcs évről-évre mindig kisebb-kisebb lesz, egy

pár év múlva meg sem érik majd jól, hanem ki is repedezik s elcsatnyul. Ha a fa sok fanyatlajtást érez, ez annak a jele, hogy a fa nem képes már valamennyi ágat kellően táplálni.

A figyelmes gazda ilyenkor mindjárt rájön, hogy a fanak gyógyításra, erősödésre van szükség s egy pár ágat vagy valamennyit is felig vagy harmadrészt is visszavágja a koronának, vagyis a fat megfiatalítja.

De nehezes természetűségben kimerült fagnál alkalmazzuk ezt a fiatalítást, hanem az olyanoknál is, a melyeket a fagy, vihar, jég megrongált, vagy a koronájuk hibásan fejlődött, vagy pedig valami betegség vagy sérülés következtében a főiső ágak egy része elpusztult; mert csakis így bajt ki újra a törzs s kezdődhetik új koronája.

Igen észszerű, ha a fiatalítást is öszszel végezzük el. Itt pedig arra kell vigyázni, hogy mindig a fa tetején kezdjük el és hogy a seb felületének az átmérője ne legyen nagyobb 7—10 centiméternél; az ágat pedig ott kell elvágni, hol sima s közel hozzá egy mellékág hajlott ki; a kergét is jól utána kell metszeni. A fa-korona nagysága s a fa életkorához képest tanácsos egy vagy két szivo-galyat rajta hagyni a korona alsó vagy középső részén, ugy szinten kisebb mellékgyalacsokakat is jó hagyni a metszés alatt. E szivo-galyak a-ra valók, hogy a tapladék, a mit a fa a talajból szed föl, azonnal toh-szuáltsassék s a megakadt nedvkeringést elősegítsék.

Lap-kiadónok: Felelős szerkesztő: **NAGY FERENCZ** **HAKSCH LAJOS**

Hirdetések:

Hirdetések

igen előnyös aron vétetnek fel kiadóhivatalunkban.

Christoph Ferencz SZOBAPALLO-FÉNYLAKK

10 méterhez 1 kiló. Ár 1 fnt 50 kr.

Fed bármily előbbi testest.

Isotótvé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt s használatának, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadós száradás, mint az olajfestékek és az olajlakkok sajáta, elkerültesék. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló moztva tárgyval felürülhető, anélkül, hogy elvágnának fényét. Még kell különösíteni:

szinezett szobapallo-fénylakk, sárgabarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olaj-festék fűdi be a palló s egyuttal fényt is ad. Esztétikusan alkalmasabb régi vagy új pallóra. Teljesen betód minden foltot, korábbi mázolást stb; van azután

tiszta fénylakk (szinezetlen) új pallókra és parketára, mely csupan fényt ad. Különböző parket- s olajfestékek nar-benakit egészen új pallókra való. Csak fényt ad, ennélfogva nem fűdi el a famozsát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzet mtr. (két közepes-gyűgyű szobára való) 5 fnt. 90 kr., vagy 90, márk.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol rakarak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospectusok ingyen és bérmentve kiküldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1840 éve létező gyártmányt sokfelé utánozzák és hamisítják s sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozsák forgalomba.

Christoph Ferencz,
A valódi szobapallo-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,
Prága, K. Berlin.

Egyedüli arisztas Pécsen: Kúzi Jánosnál.

9725

1890. sz.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Spitzer Jakab pécsi lakos végrehajthatónak Horvath Ferenc és neje Kerekes Katalin pécsi lakosok végrehajtható szüvedők elleni 110 fnt 57 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajthatási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén levő Pécssett fekvő a pécsi 4390. sz. tjkvben felvett 2416. hszsz. 96. szamu hazra, udvartér és kertre 2417. hszsz. kertre 1296 friban az árverést ezzel megállapított kikialtási arban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1890. évi szeptember hó 30-ik napján d. e. 10 órakor Pécssett a kir. törvényszék árverési szobában** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási aron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsarának 10 % -át, vagyis 129 fnt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényezikk 42-ik §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerlt elismervenyt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság Pécssett, 1890. évi július hó 25-ik napján.

Lukrits Istvan,

kir. törvszéki bíró

9705.

tkv. 1890.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Frankenthaler Jakab deveseri lakos végrehajthatónak Hartung Jenő n.-budméri lakos végrehajthatási szüvedők elleni 79 fnt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajthatási ügyében a pécsi kir. bíróság területén levő Nagy-Budmér község határában fekvő a nagy-budméri 73. sz. telekgyűzőkönyvben levő 118 hszsz. 7. soroz. házból, udvar és kertből Hartung Janost illető 1/4 részre 132 fnt 50 kr. kikialtási arban, mégis a n.-budméri 212. sz. tjkvben felvett 1/4 telekből legelő és erdőille-tőségből Hartung Janost illető 1/4 részre 559 fnt kikialtási arban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1890. évi szeptember hó 25-ik napján d. e. 9 órakor N. Budmér község házában** megtartandó

6554.

1890. sz.

Árverési hirdetmény.

Pécs szab. kir. város tekintetes tanácsának fentti szám alatt kelt utasítása folytán ezennel közhírré teszem, miként a város tulajdonát képező s a budai külvárosi legelő részen, a máli és keszui gát mellett levő

79 cat. hold és 68 □ öl szántóföld

f. évi november 1-től kezdve 10 egymásutáni évre 953 fnt 13 kr. évi bér kikialtása mellett hivatalos helyiségemben (városház II. emelet 33 ajtó) szept. hó 22-ik napján délelőtti 10 órakor tartandó nyilvános szóbeli árverés és zárt ajánlati tárgyalás utján fog berbe adatni.

Felhivatnak a bérleni szándékozók, miként a kikialtási összeg 10 százaléknak megfelelő bánatpénzzel ellátandó zárt ajánlataikat **legkésőbb folyó hó 21-ik napján déli 12 óráig a polgármesteri hivatalnál** nyujtsák be, avagy ily bánatpénzzel ellátva a szóbeli árlejtésen jelenjenek meg.

A részletes feltételek nálam a délelőtti hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Pécssett, 1890. évi szeptember hó 9-én.

Jilly Alajos,
városi tanácsnok.

nyilvános árverésen a megállapított kikialtási aron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsarának 10 % -át vagyis 13 fnt 25 kr. és 35 fnt 90 krt készpénzben vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881: 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerlt elismervenyt átszolgáltatni.

Kelt a pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1890. évi június hó 21-ik napján.

Bogyay Pongrácz.

kir. törvszéki bíró.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy mintán az egerághi templom dísz festésével elkészültem és ott, ugy mind a bakóczyai, kakasdi, hirdi és szegárdi, valamint a pécsi budai-külvárosi plébánia-templom stb. dísz-festésével is legnagyobb elismerésben részesültem: valamint a

czég és szobafestés

terén is ugyan azon érdemeket szerevez, jó színértekm és munkán tiszta kivitele és tartósága által e czéliből üzletemet ugy rendeztem be, hogy e teren bármily hasonlítottal előnyösen versenyezhetek annal is inkább, minthogy a legelső **bécsi, berlini, stuttgarti és párisi** tanarok által készített **szobaplatfond és fali mintáit** francia és német stílusban nagy valaszékben beszereztem, mely által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legegyszerűbb szobafestéstől a legdíszesebb munkáig minden igényeknek megfelelhettek.

Templom festéseket, mint eddig is elvállalok.

A n. t. közönség becses pártfogását kérve, melyet kiérdemeltim mindenkor főtőrekvésem leend, maradok mély tisztelettel

Vadász Béla,

dísz-festő.

Pécssett, József-utca 5. sz.

Valeria
Tricot-derekak.
Fiu és leány tricot-öltönyök.
Erzsébet mellfűzők
Roth és Rosenthalnál,

Király- (Fő) utca Hattyu-épület.

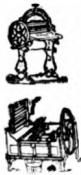
A cs. és kir. kiz. szab.

Herzog Sándor gyárai, Bécs, I., Graben, Bräunerstrasse 6.

szállítanak **elismert legjobb minőségű**

Mosógépeket,

(Strakosch és Poner szabadalmazott)

facsarógépeket,
 ruha-mángolókat,
vasalógépeket
 sat.

Csatorna-zárakat,

önmozgásu,
 legjobb védelem
 áradás ellen,
patkányokellen,
 csatorna-bűz ellen.

Meidinger-kályhákat
 egyszerű és díszes kiállításban.

szabályozható
 töltő-kályhákat,
Caloriférest,
 központi fűtéseket,
 szellőztető készülékeket.

Eladás jótállás mellett. — Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Birtok-eladás.

EGERÁGHON, Pécestől egy órányira, egészséges, minden oldalról szabadon fekvő helyen,

egy jó karban levő falusi lak,

mely áll 4 szoba, konyha, kamara, pineze és fürdőszobából, azonkívül terjedelmes gazdasági épületből és körülbelül 3 holdnyi udvar-kert, udvar, park írozott gyümölcsös, külső konyha és veteményes-kertből — szabad kézből olcsón eladó.

Értekezhetni eziránt a tulajdonosnál Egerághon vagy Pécsen Trinyi-utca 4. szám alatt. — NB. A hely központi és mégis szabad fekvésénél fogva különösen nyaralásra vagy kereskedőknek alkalmas.

Tisztelettel

Van szerencsém Pécs és vidéke t. cz. közönségével tudatni, hogy

férfi-kalap gyártmányom

egyedüli raktárát

ROTH és ROSENTHAL uraknak

átadtam.

Pless Vilmos,

cs. és kir. udvari szállító Bécsben.

10852.
 tk. 1890. sz.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Miller Ágnes végrehajtónak Benyák Sztánkó végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőkekövetelés esjáruléka iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén lévő Németi község határában fekvő, a németi 22. sz. tjkben felvett 1 1/2 teleknek Benyák Sztánkót illető fele részére az árverés 1004 frtban ezennel megállapított kiküldési árban elrendelt és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1890. évi október hó 13-ik napján d. e. 10 órakor Németi község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladatul fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% át, vagyis 100 frt 40 kr készpénzben avagy az 1881. évi LX. t. cz. 42 §-ában foglalt s jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság Pécsen, 1890. évi július hó 17 ik napján.

Lukrits István
 kir. törvényszéki bír.

Van szerencsém a n. t. közönségnek becses figyelmébe ajánlani

fogtechnikai műtermem

a hol **egyegy fogak és egész fogsorok arany, platina és kautsuk** foglialványval e **legújabb szerkezet szerint** elkészítetek.

Nemkülönben ajánlom magamat

fogak blombirozására

valamint minden e szakmába vágó műveletek elvégzésére.

Teljes tisztelettel

Girardi József,

fog technikus.

Pécsen, Apáca-utca 19. sz.

483.
 vgr. 1890. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. törvényezikk 102-ik §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a pécsváradai kir. járás-bírótság 2699 p. számú végzése által Baranyamegye gyampentzara végrehajtó javára Ugrosdy Adolf szederkényi lakos ellen 220 frt tőke, ennek 1877. év július hó 1-80 napjától számított 7% kamatai és 7% k. k. és eddig összesen 34 frt 17 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal letogalt és 360 fitra becsült az olasz határában fekvő 3 db. szőlőnek ez évi fűgő terméséből 45 hl. tejér bor, illetve mustból álló ingóság nyilvános árverésen eladatik.

Mely árverésnek a 3659/1890. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis **Szederkényben alperes lakásán** leendő eszközésére 1890-ik évi szeptember hó 22-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóság ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatul fog.

Az elárverezendő ingóság vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Pécsváradon, 1890-ik évi szeptember 31-ik napján.

Gyimóthy János,
 kir. bírósági végrehajtó.